

31.10. UHAT, EPÄILYT JA RATKAISUT

VOINKO ITSE VAIKUTTA?

Dosentti Hannele Cantell

Dosentti, yliopistonlehtori Hannele Cantell toimii opettajankouluttajana Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitoksella. Hän on Suomen Ilmastopaneelin jäsen ja edustaa paneelissa käyttäytymistieteitä. Hannele Cantell on tutkinut ympäristöasioiden oppimista ja opettamista kaikenikäisten ihmisten näkökulmista pienistä lapsista aikuisiin. Parhaillaan hän tutkii sitä, miten monimutkaisia ilmiöitä, kuten ilmastonmuutosta, kannattaa opiskella monitieteisesti siten, että syntyy kokonaisvaltainen kuva ilmiöstä.

Hannele Cantellin näkökulma ilmastonmuutokseen ei niinkään liity ilmastoon ilmiönä, vaan ihmisten toimintaan muuttuvassa ilmastossa.

– Olen kiinnostunut siitä, miten ilmastoasioita opitaan ja miten niitä kannattaisi opettaa.

– Luennolla tarkastelen erityisesti ympäristövaikuttamista, joka on ympäristöoppimisen keskeinen tavoite. Ympäristövaikuttamisella tarkoitan monenlaisia toimia lähtien yksittäisen ihmisen arkisista teoista päätyen laajempiin yhteiskunnallisiin ja rakenteellisiin toimenpiteisiin. Erityisesti pohdin ihmisten ympäristövastuullista käyttäytymistä ja sitä, mikä saa ihmisen toimimaan tai toisaalta, mikä estää toiminnan.

Hannele Cantellin mielestä on olennaista ymmärtää ilmastonmuutokset pitkällä aikavälillä. Samanaikaisesti on tarpeen hahmottaa nykyisen ilmastonmuutoksen voimakkuus ja merkitys. Tässä yhteydessä ei voi tarkastella ainoastaan ilmastoa ja sen muuttumista, vaan ympäristöä sekä yhteiskunnallista ja tuotantotaloudellista muutosta laajemminkin. Tämä kehitys ilmenee voimakkaasti kuluttamisen ja luonnonvarojen käytön lisääntymisenä.

– Luentoni keskeinen teema on ympäristöasioihin vaikuttaminen. Kysymyksiä, joihin pyrin vastaamaan, ovat:

1. Mikä motivoi ihmisiä toimimaan ympäristövastuullisesti?
2. Miksi moni ei toimi, vaikka tietää miten tulisi toimia?
3. Miksi juuri ilmastonmuutos ei synnytä joukkoliikettä samoin kuin vaikkapa lastensairaalan perustamishanke?
4. Riittävätkö arkiset teot, vai tarvitaanko voimakkaampia toimia?
5. Mikä on oikeanlaista ympäristövaikuttamista? Sysätäänkö vastuu yksityisille kuluttajille, vai pitäisikö vaikuttaa enemmän rakenteisiin?

– Keskeistä on tuoda esiin monenlaisia ympäristövaikuttamisen tapoja. Olennaista on myös se, että ilmasto-vaikuttaminen ymmärretään osaksi laajempaa ympäristövastuullista käyttäytymistä. Keskeisenä viestinä on myös kannustaa ihmisiä toimimaan, vaikka tekojen seuraukset eivät aina näy välittömästi.

Studia Generalia -tilaisuudet videoidaan. Niitä voi seurata suorina lähetyksinä ja jälkikäteen verkko-osoitteessa <http://www.helsinki.fi/videot>. Tallenteet ovat myös Yle Areenassa: <http://areena.yle.fi/tv/studia-generalia>.

Keskusteluun voi osallistua myös tekstiviestein (p. 050 415 4892), Studia Generalia-blogissa (blogs.helsinki.fi/studiageneralia) ja twitterissä (#studiageneralia).

Studia Generalia -luentosarjat toteuttaa Helsingin yliopiston Avoin yliopisto yhteistyössä Unigrafian kanssa. Tervetuloa! Lisätietoa: www.helsinki.fi/avoin/studiageneralia